

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/21-15895-019
Otsuse kuupäev	28. apr 2022
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Helina Itter, Anastasia Nezgovorova
Tarbija	
Kaupleja	OÜ OTTIMA, 11303353
Tarbija nõue	Tasunõude osalise põhjendamatus tuvastamine.
Asja läbivaatamise aeg	30. märts 2022

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada;
2. tuvastada, et osaühingul Ottima puudub õigus nõuda tarbijalt täiendavat tasu (arve nr 2121335) summas 160,00 eurot;
3. kohustada kauplejat teatama tarbijale arve tühistamisest (krediteerimisest).

Kauplejal täita komisjoni otsus 30 päeva jooksul arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ärakirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid lepingu, millega kaupleja võttis enesele kohustuse paigaldada ajavahemikuks 29.november 2021 kuni 3.detsember 2021 tarbijaga kokkulepitud asukohta jäätmekonteiner ning sellesse paigaldatud jäätmed ära viia ja utiliseerida.

Kaupleja esitas 25.novembril 2021 tarbijale arve 2121311 238,20 euro tasumiseks. Tarbija tasus arve 25.novembri 2021 maksekorraldusega nr 286.

Kaupleja viis konteineri tarbija jäätmetega ära 3.detsembril 2021. Samal päeval esitas kaupleja tarbijale arve 2121335 täiendavalt 160,00 euro tasumiseks.

Tarbija täiendava arvega ei nõustu. Kauplejalt oli tellitud konteiner mahtuvusega 6m³ aga kaupleja tõi suurema mahtuvusega konteineri. Suurema konteineri paigutamine tekitas probleeme. Tarbija väidab ka, et kaupleja ei ole tõendanud tarbija juurest ära viidud jäätmete ülekaalu. Kaupleja ei ole tõendanud, et enne prügi käitlusse viimist toimunuks selle sorteerimine. Kui osa jäätmetest anti üle alles 6.detsembril 2021, siis kuidas sai kaupleja

3.detsembril 2021 kaalu põhiselt täiendava arve esitada.

Kaupleja ei andnud lepingu sõlmimisele eelnevalt andmeid maksekohustuse suuruse ja makse tähtaegade kohta. Tarbija mõonab, et konteinerisse paigutatud jäätmete kaal võis olla 2,1 tonni. Tarbija palub tuvastada arve nr 2121335 (160,00) põhjendamatust.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja tarbija etteheiteid ei tunnista. Kaupleja väidab, et teenuse hind kujuneb jäätmete kaalu, mitte konteineri mahu põhjal.

Kaupleja tüüptingimuste lg 2 p 2.5 järgi on kaupleja õigustatud esitama iga ületatud tonni eest lisaarve. Kuna konteinerisse paigutatud jäätmete kaal ületas ühe tonni, oli kaupleja õigustatud esitama lisaarve kahe lisatonni utiliseerimise eest. Tarbijale on esitatud akt, mis tõendab jäätmete vastuvõttu, kogust ja liiki.

Jäätmete kaalumisaktid (3.12.2021 ja 6.12.2021) tõendavad jäätmete utiliseerimist. Konteineris olnud betoon-, tellis-, plaadijäätmel ja keraamika segu jäätmekoodiga 170107 anti üle 3.detsembril 2021 ja segajäätmel jäätmekoodiga 170904 anti üle 6.detsembril 2021. Kaupleja ei ole kohustatud andma kliendile andmeid selle kohta, kellele ta on jäätmel üle andnud.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse (TKS) § 55 järgi lahendatakse tarbijavaidlus lähtudes nõudest, võttes arvesse poolte selgitusi ja esitatud tõendeid.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõendite järgi põhineb vaidlusalune õigussuhe töövõtulepingul. VÕS § 635 järgi kohustub töövõtja töövõtulepinguga valmistama või muutma asja või saavutama teenuse osutamisega muu kokkulepitud tulemuse (töö), teine isik (tellija) aga maksma selle eest kokkulepitud tasu.

Pooled vaidlevad selles, millistel tingimustel ja millises ulatuses pidi kaupleja tarbijale jäätmete äraveoteenust osutama, samuti selles, kas osutatud teenus vastas kokkulepitule ning kas kaupleja esitatud tasunõue on täies ulatuses põhjendatud.

Esmalt hindab komisjon, millistel tingimustel on leping sõlmitud. Komisjonile ei ole esitatud kirjalikus vormis sõlmitud lepingut ega ka kirjavahetust, mis kajastaks lepingueelseid läbirääkimisi.

Komisjon jagab kaupleja arusaama selles, et üldjuhul sõlmitakse leping pakkumuse esitamise ja sellele nõustumuse andmisega. Esitatud tõendite põhjal järeldab komisjon, et kaupleja on oma kodulehel avaldanud määramata isikute ringile reklaami prügikonteinerite tellimise võimaluste ja hindade kohta. VÕS § 16 lg 2 järgi on sellise reklaami avaldamine hinnatav ettepanekuna esitada pakkumus (pakkumuse kutse).

Poolte selgitustest saab komisjon aru, et tarbija esitas kauplejale pakkumuse osutada talle jäätmeveo teenust, täpsemalt paigutada ajavahemikus 29.11.2021 kuni 2.12.2021 tarbija näidatud asukohta jäätmekonteiner mahuga 6m³ ja viia täidetud konteiner ära. Kaupleja on tarbija ettepanekule vastanud nõustumusega, mida kinnitab 25.novembril 2021 arve nr 2121311 esitamine. Leping tuleb lugeda sõlmituks arve kättesaamise ajast.

Komisjonile ei ole esitatud mingeid tõendeid, millest saaks järeldada, et kaupleja tüüptingimused oleks muutunud lepingu osaks. VÕS § 37 järgi on tüüptingimused lepingu osaks, kui tingimuse kasutaja on enne lepingu sõlmimist või sõlmimise ajal neile kui lepinguosale selgelt viitas ja teisel lepingupoolel oli võimalus nende sisust teada saada. Tüüptingimused võivad olla lepingu osaks ka siis, kui lepingu sõlmimise viisist tulenevalt võis nende olemasolu eeldada ja teisel lepingupoolel oli võimalus nende sisust teada saada.

Kaupleja ei ole esitanud mingeid tõendeid, millest saaks järeldada, et tarbijat on tüüptingimuste kasutamisest eelnevalt teavitatud või et tüüptingimuste kasutamine oli lepingu sõlmimisele eelnenud läbirääkimistel sedavõrd ilmne, et tarbija pidi nende kasutamist eeldama. Kaupleja kodulehel osundatakse müügitingimuste kasutamisele selgelt alles online keskkonnas tellimuse eest maksmisele suunamisel. Kõnealusel juhul on tarbijale saadetud arve e-kirja teel ning puuduvad andmed selles, et tarbija oleks makse teinud kaupleja e-keskkonna kaudu. Tarbijale esitatud arvel viidet tüüptingimuste kasutamisele ja tingimustega tutvumise võimalustele ei ole.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et lepingust tekkinud kohustuste sisu tuvastamisel saab lähtuda poolte selgitustest (kattuvus ulatuses), arvel 2121311 kajastatust ja seaduses teenuse osutamise lepingu kohta sätestatust. Kaupleja tüüptingimused lepingu osaks ei muutunud ning nende sisul ei ole lepingulisele suhtele mõju.

Järgnevalt hindab komisjon lepingu täitmisega seonduvaid asjaolusid.

Tarbija väidab, et kaupleja rikkus lepingut ja tõi kokkulepitud asukohta suurema konteineri. Tarbija selgitus tellitud konteineri mahu kohta (6m³) on kooskõlas arvele 2121311 märgituga. Seega pidanuks kaupleja sellise konteineri tarbijale ka viima. Tarbija väitel toodi tegelikult suurem konteiner (8-10m³). Kaupleja tarbija väiteid kummutanud ei ole. Komisjon nõustub tarbijaga selles, et tegemist on kaupleja poolel lepingu rikkumisega. Samas ei ole kaupleja sellel põhjusel teenuse hinda muutnud. Tarbija poolt esile toodud ebamugavused konteineri paigutamisel on konkretiseerimata ja nende mõju tarbija kohustustega seostamata. Seega ei olnud sellel rikkumisel lepingu eesmärgi saavutamise kontekstis märkimisväärset mõju.

Tarbija väidab, et kaupleja nõuab tasu, milles ei ole kokku lepitud ja mille aluseks oleva teenuse osutamine on tõendamata. Kaupleja väidab, et tegelikult viidi tarbija juurest ära ja utiliseeriti 3110kg jäätmeid; esialgses arves sisaldus tasunõue üksnes 1 tonni prahi utiliseerimise eest. Tarbijal lasub kohustus tasuda tegeliku koguse eest.

Komisjon selgitab kauplejale, et tarbijal lasub kohustus tasuda kokkulepitud teenuse eest ulatuses, milles teenus on osutatud; tarbijalt on õigus nõuda tasu lepingus kokkulepitud ulatuses.

Komisjon nõustub tarbijaga, et kaupleja ei ole tõendanud oma väidet selles, et tarbija juures pandi konteinerisse 3110kg jäätmeid.

Kaupleja on oma väite tõendamiseks esitanud 3.detsembri 2021 akti nr 2021027. Aktis on märges, et tarbijaga kokkulepitud asukohas on kaupleja vastu võtnud ehitus- ja lammutusprahti (jäätmeliik 17 09 04) 10m³, netto kaaluga 3110kg. Aktis on märges, et jäätmed on vastu võetud ja nõuetekohaselt käitlusesse viidud. Akt on koostatud ühepoolsest, akti koostaja nimi on märkimata, akt on esitatud allkirjastamata kujul ning aktist ei nähtu, millal ja kuidas on jäätmete mahtu ja kaalu mõõdetud. Komisjoni hinnangul vähendavad need puudused

dokumendi usaldusväärst.

Komisjon nõustub tarbijaga selles, et akti sisu on vastuolus teiste dokumentidega. Kaupleja esitatud fotolt on nähtav, et 10m³ mahtuvusega konteiner ei ole täis. Seega ei saa õige olla akti kantud jäätmete maht (10m³). Akti märgitud jäätmete netokaal ei ole kontrollitav ega lange kokku teistes tõendites märgituga.

OÜ PTT Recycling on väljastanud kauplejale arve-kviitungi nr 20729, mille järgi on 3.detsembril 2021 kauplejalt vastu võetud jäätmeid (kood 170107 – betoon, tellise-, plaadi-, keraamika segu jm) 2100 kg. OÜ PTT Recycling arve-kviitungi nr 20766 järgi on 6.detsembril 2021 kauplejalt vastu võetud jäätmeid (kood 170904 – ehitus-lammutus, segapraht jm) 1 640 kg. Kuivõrd tegemist on kolmanda isiku dokumentidega, kellel puudub äratuntav huvi vaidluse suhtes, ei ole komisjonil alust kahelda nende kviitungite sisu õigsuses.

Komisjoni arvates ei ole 6.detsembri 2021 kviitung nr 20766 seostatav tarbija jäätmetega. Kaupleja on 3.detsembri 2021 akti märkinud, et jäätmed on viidud käitlusesse. Samal kuupäeval on kauplejalt utiliseerimiseks vastu võetud 2 100kg jäätmeid. On õige, et kauplejalt on 6.detsembril 2021 vastu võetud 1640 kg ehitusjäätmeid, kuid puuduvad tõendid mis kinnitaks, et sellel veol ja kogusel oleks mingi seos tarbija jäätmetega. Liidetud kogused ületavad oluliselt kaupleja poolt 3.detsembril 2021 fikseeritud koguse.

Kaupleja selgitused jäätmete liigitamisest on vastuolus 3.detsembril 2021 tarbijale avaldatuga. Olukorras, kus osa jäätmeid on väidetavalt käitlusse andmata, pole mingit alust kinnitada tellijale vastupidist. Eluline usutavus puudub ka kaupleja 14.detsembri 2021 e-kirjas esitatud väitel, et tarbija jäätmed asuvad prügilas ning kauplejal on võimalik just need jäätmed arve maksmata jätmise korral tarbijale tagasi viia.

Hinnanud uuritud ja analüüsitud tõendeid kogumis järeldab komisjon, et tõendatud on kaupleja poolt tarbija juurest jäätmete vastuvõtmine ja käitlusse viimine 2100kg ulatuses.

Pooled vaidlevad selles, kas kauplejal on õigus nõuda tarbijalt tasu lisaks lepingu sõlmimise järgselt esitatud tasunõudele.

Komisjon selgitab kauplejale, et tarbijakaitseseaduse (TKS) § 4 järgi on tarbijal õigus saada pakutava kauba või teenuse kohta ohutuse, samuti tervise, vara ja majandushuvide kaitse seisukohalt vajalikku teavet. Kauplejal lasub muu hulgas kohustus esitada tarbijale lepingu sõlmimisel teavet tarbija kohustuse suuruse kohta.

Teenust pakkudes peab kaupleja teatama tarbijale teenuse lõpphinna. Kui teenuse lõpphinda ei ole võimalik eelnevalt kindlaks määrata, peab kaupleja teatama tarbijale teenuse hinna komponendid, tariifid või hinna arvutamise alused nii, et tarbijal on võimalik teenuse lõpphinda piisava täpsusega arvutada (TKS § 8).

Komisjoni arvates on kaupleja sõlminud lepingu ilma vajalikus mahus lepingueelseid läbirääkimisi pidamata ja tarbijale vajalike selgitusi andmata. Kaupleja on kohustatud avaldama sõlmitava lepingu kohta teavet sellises ulatuses ja korras, mis vastab võlaõigusseaduses või muus seaduses sätestatud lepingueelse teabe andmise kohustusele ja tarbijakaitseseaduses nimetatud tingimustele.

VÕS § - le 14' järgi peab tarbijaga lepingueelseid läbirääkimisi pidav või muul viisil lepingu

sõlmimist ettevalmistav ettevõtja tarbijale, enne lepingu sõlmimist või selleks tarbija poolt siduva pakkumise tegemist, selgel ja tarbijale arusaadaval viisil teatavaks tegema seaduses ettenähtud teabe, sh lepingu eseme põhiomadused lepingu esemele ja teabe esitamise viisile kohases ulatuses ning tarbijale äratuntavalt huvi pakkuvad asjaolud (§ 14 lg 2).

Komisjoni arvates pidi kaupleja ära tundma tarbija majandushuvi selles, kas kodulehel avaldatu on jäätmeveo teenuse lõplik hind või millistest komponentidest veoteenuse hind sõltub. Samuti pidi kaupleja ära tundma, et tarbijal on õigustatud huvi täitmise kontrollimise vastu. Selgitamist vajanuks kuidas ja millal jäätmete kaal fikseeritakse ja millised on tarbija võimalused kaupleja esitatud andmeid kontrollida. Komisjon on seisukohal, et ebaselgus tasu suuruses tuleneb kaupleja hooletusest ja selgituskohustuse täitmata jätmisest ning sellega seotud riisiko tuleb jätta kaupleja kanda.

Kõnealusel juhul on kaupleja kutsunud tellijaid pakkumuste tegemisele kodulehel avaldatava teabega. Kaupleja hinnakirjas on avaldatud valikud konteinerite mahu järgi. Iga konteineri juures on kirjeldatud selle mõõtmed, maht ja maksimaalne kaal. Tarbija poolt tehtud valikus (6m³) on konteineri mõõdud 4,0 x 1,5 x 1,0 ja maksimaalne kaal 3 tonni. Sellele vastab hind 183,50 eurot. Konteinerite valikule järgneb lisateenuste hinnakiri, milles on muu hulgas selgitus: „Juhul kui tellitud konteineri kaal ületab järgmiseid norme: 6m³ korral - 1t; 8m³ korral - 1,5t; 10m³ korral - 1,8t; 13m³ korral - 2t; 15m³ korral - 2,5t ning 20m³ korral - 3t.”

Komisjoni arvates saab eriteadmisteta isik tavalise tähelepanelikkuse juures hinnakirjaga tutvudes aru, et lisatasu nõue esitatakse juhul, kui konteineri kaal ületab konteineri juurde märgitud maksimaalse normkaalu. Ehk siis lisatasu saab nõuda 6m³ konteineri puhul siis, kui kaal ületab lubatud 3 tonni. Lisatasu hind on hinnakirja järgi 66,67 eurot iga tonni kohta.

Komisjon mõonab, et järeldus ei pruugi olla kooskõlas kaupleja arusaamaga, kuid sõnumi selguse eest vastutab selle esitaja, mitte selle saaja. Edasise praktika kujundamiseks märgib komisjon, et hinnale komponentide lisandumisest tuleb pakkumuse kutses teada anda selgel ja märgataval viisil. Märked hinnas sisalduvast ja lisanduvast komponentidest (sh lisanduvast käibemaksust) võivad iseenesest olla hinnakirja lõpus, kuid sellisel juhul peab eelnevalt olema märgitud, et tegemist ei ole lõpphinnaga.

Kaupleja arvel nr 2121311 esitatud selgitus ei ole kooskõlas hinnakirjaga. Kaupleja märgib, et hinnas sisaldub 1 tonni prahi utiliseerimine. Samas puudub selgitus, kuidas tegelik prahi kaal fikseeritakse ja millisel alusel kujuneb kaalu ületatava prahi utiliseerimise hind. Kõik hinna avaldamisest tekkivad ebaselgused ja vastuolud tuleb tõlgendada tarbija kasuks.

Komisjon tuvastas eelnevalt, et kaupleja on tarbija juurest ära viinud 2100 kg (2,1t) jäätmeid, mis hinnakirja järgi ei ületa tellitud konteineri maksimaalset kaalu (normi). Seega puudus kauplejal alus rakendada normi ületamisega kaasnevat lisatasu.

VÕS § 639 järgi võib töövõtulepingu sõlmimisel kokku leppida siduvas või mittesiduvas eelarves. Eeldatakse, et eelarve on siduv. Kõnealusel juhul on kaupleja arvest võimalik aru saada, et tegemist oli mittesiduva eelarvega (eelarve sõltub kaalust, mis ei ole teada). Mittesiduva eelarve korral on kauplejal õigus lisanduvale tasule üksnes ulatuses, milles tellija on teenuse osutaja arvel alusetult rikastunud.

Komisjoni arvates ei ole kaupleja esitanud tõendeid, millest saaks järeldada, et tarbija on kaupleja arvel rikastunud. Kaupleja hinnakirja järgi maksab 1 tonni jäätmete utiliseerimine

80,00 eurot (sh k/m). Kaupleja on tarbijalt saanud ja käitlusse viinud 2,1 tonni jäätmeid, mille hind on 168,00 eurot. Kaupleja esialgne tasunõue oli 238,20 eurot, mille tarbija on tasunud.

Komisonile esitatud tõendite järgi ei ole tarbijale osutatud teenuse kulu ületanud saadud tasu; tarbija rikastumine kaupleja arvel ei ole tõendatud. Tarbija nõue tasunõude osalise põhjendamatuse tuvastamises on põhjendatud ja tuleb rahuldada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Helina Itter
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/